



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus**

**Binsfeld, Peter**

**Avgvstæ Trevirorum, 1609**

26. Cap. De Monte pietatis.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-40721**

qui scit artificium, sed ob ineptiam non potest impendere sumptus, tunc primus dat artificii pecunias, ut ipse laborem & industriam impendat, & ad extremum diuidunt lucrum, hic contractus est licitus quando pecunia, labor, & industria rectè commensurantur, & iusta lucri fit diuisio ad arbitrium boni viri.

Cambiorum materia hinc tractari potest, quæ locum habet in magnis emporijs, sed quoniam hæc est difficilis, & experti mercatores plus de ea sciunt circa practicam, quam plerique Doctores, ut optimè Aurea Armilla in verb. Campsor ait, remitto lectorem ad Doctores, qui de Cambijs tractarunt. Sunt autem hi. Nauarr. in commentario de usuris, cuius summam repetit in Manuali Confessorum. cap. 17. à num. 283. Sotus lib. 6 à q. 8. Ioan. Medina in Cod. de rebus per usuram acquisitis. q. 5. Caietan. in opusculis Tom. 2. tract. 6. Frat. Hieronym. à Luca in tract. de Cambijs Lugdunens. qui habetur in Thom. 10. Oceanus iuris.

## CAPVT XXVI.

### DE MONTE PIETATIS.

**M**ONS pietatis, ut in præfenti decoloremur, est cumulus pecuniæ vel frumenti, aut alterius rei mutuabilis publicè ad-

serua-

seruatus, ad mutuandum pauperibus, & indigentibus suo tempore.

Quamuis Caietan. loc. cit. tract. 5. & Sotus lib. d. q. 1. art. 6. montis pietatis capita impugnent, tamen mons pietatis licitus, & utilis est Reipub. Christianæ, & eum defendunt. Nau. in commentario de vsuris, à num. 59. Ioan. Medina, in C. de rebus per vsuram acquisitis. q. 10. & omnium latissimè F. Bernardinus de Bussi, in defensorio montis pietatis, contra fragmenta æmulæ falsitatis.

Forma institutionis huius montis talis est. Quidam potens, aut diues pietate, & misericordia motus, quia videt pauperes inopia premi, ad subueniendum eorum necessitati, & inopiæ, ne vsurarum voragine deglutiantur, relinquit alicui Reipubl. aut ciuitati summam, aut cumulum pecuniæ, vel frumenti ad mutuandum pauperibus singulis annis, pignori- bus acceptis, vt exiguum aliquid singulis mē- sibus soluant, pro quantitate pecuniæ accep- ta, & pro tempore, quo eam non soluerint, pro victu & salario ministrorum, qui habent curam custodiendi montem, & colligendi, aut quando necessitas exigit distrahendi pignora, aliæque faciendi, quæ ad montis conseruatio- nem necessaria sunt. Quicquid ergo in hoc monte numeratur, fit in gratiam pauperum, vt mons non pereat, nec aliquid accipitur vi- mutui, sed ad supportanda onera montis.

Con.

*Conditio-  
nes montis  
pietatis.*

Conditiones huius montis sunt. *Prima*, vt non detur pecunia, vel frumentum nisi ad certum tempus, exempli gratia, ad medium annum, vel integrum. *Secunda*, vt sine pignore non detur. *Tertia*, vt si statuto tempore non soluatur, pignus sub hasta sine mora vendatur, ad reficiendum cumulum montis. *Quarta*, vt non mutuetur nisi infra certam quantitatem, vt 100. ducati plus vel minus: alias non pauperibus, sed diuitibus daretur, & sic mons cum utilitate paucorum consisteret: cum tamen erigatur ad communem pauperum utilitatem. *Postrema*, vt non accipiatur plus propter mutuuum datum, quam necessarium est ad faciendum expensas, pro conseruatione montis.

Hic mons seruatis debitis circumstantiis, est approbatus in concil. Lateranens. sub Leone Decimo, cuius Bullam Medina vbi supra ponit.

Continentiunt tamen Doctores, multo perfectius, sanctiusue fore, si tales montes omnino gratis constituerentur, hoc est, si, illos erigentes aliquos redditus, vel pecunias assignarent, pro ministrorum impensis, tunc in nullo pauperes grauarentur, vt bulla significat.

*Dubiũ.* An non sit licitum accipere tantum ab hoc monte à pauperibus, vt cumulus augetur, & annuè crescat?

Re.

**R**ESPONDETUR hoc illicitum esse, ut in specie tradit Medina & Iosephus Angles in floribus loc. cit. in q. de Cambijs 7. difficult. & aperte definitur in Bulla, his verbis, (absque montium huiusmodi lucro) & ratio euidens est: quia vel illud additum soluetur ratione ministrorum: vel ratione mutui: Non primum, quia sine illo, soluitur stipendium sufficiens pro ministris: Non secundum, quia tunc esset vsura, & sic constitueretur mons impietatis: Nec releuat bona intentio, quia tunc usurarij, per similem bonam intentionem excusari possent, ut recte Medina definit.

## CAPVT XXVII.

### DE CENSIBVS.

**D**E censuum materia legendi Conrard. de de contractib. à q. 72. Dominicus Sotus lib. 6. q. 5. Medina vbi supra q. 11. Nauarr. in d. comment. à num. 69. Didacus Couarr. libr. 3. variar. resolut. à cap. 7. & Canonistæ in capit. In ciuit. de vsuris.

Census dicitur pensio rei, quæ soluitur de fructibus, seu prouentibus rei alienæ, vel dicitur ius ad hanc pensionem. Hinc alius est census materialis, ipsa scilicet pensio, quæ soluitur. Alius formalis, ius ipsum percipiendi pensionem.

*Quid census sit.*

Cen-